

Učiteljski Tovarš.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega meseca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj IX. V Ljubljani 15. aprila 1869.

List 8.

Naprej!

Narava, ves svet kliče: „Naprej!“ Tudi ljudski učitelj, ki druge izobražuje, mora neprestano napredovati. Pripoznana resnica je, da bolj ko si učitelj širi krog svojega izobraženja, toliko več more koristiti v svojem stanu. Pravi učitelj se nikoli ne ustavi in se ne jenja učiti in izobraževati, kajti, ako si neprenehoma ne nabira vednosti, je le ubog najemnik in terpin med svojimi verstniki. Naj slabši in naj zadnji v svojem stanu pa je tisti učitelj, ki v svoji zabiti slepoti in ošabnosti misli, da je že med vsemi svojimi tovarši naj bolj izobražen, in da sme vse druge čez ramo gledati. Taki napetnež gre v svoji gizdavi precenitvi tako daleč, da zgreši pri izobraževanju pravo pot, ter gre nazaj v svoje prvotne temnice. — Učitelj je duša svoje šole. Učitelj, ki ne napreduje, tudi ne more dajati šoli tistega življenja, brez kterega dobra šola ne more shajati, in je podobna pustini, kjer bi zastonj iskal rastlin in duhtečega cvetja. Kakor je tedaj na naravnem, tako je tudi na dušnem svetu.

Vsak človek, ki je mlačen v svojem stanu, je nesrečen, koliko bolj nesrečen pa je tedaj učitelj, ki svojo službo opravlja brez ljubezni in duha; tak pozna le težave in skerb svojega stanu. Takemu velja stari pregovor: „Quem dii odere paedagogum fecere“.

Učitelj, ki se v svojem stanu primerno izobražuje, mora biti pa tudi stanoviten in značaje, da ga ne potlači vsaka kriva misel, ki leti mimo njega. Kolikokrat se zgodi, da ga

ošabneži in nevedneži zaničujejo in psujejo ravno zato, ker je dober učitelj in mož prave omike. Vsak, posebno pa mladi in nastopni učitelj, ki posluša klic „naprej!“, naj si za svoj kažipot pred vsem drugim zapiše: pripravljaj se za svoj stan, beri in nabiraj si skušnje!

Stari in mladi Slovenec.

Na.

O. Predlog ta služi tebi kakor i meni.

S. V nekterih zvezah in sostavah mi je znamenit: zvati na ime, prizvati; derz na zlo, na dobro leniv; in kakor nsl. nagluh, nakisel, nakriv, nazločest, nagorak, naljut, pravite i stsl.: na adiectivo praefixum minuendi vim habet p. nadaljnu longinquus, nadebellnu crassior, nazelenlnu viridis grünlich, narusi,-lnu subrufus, naslunčičnu apricus, nasoblnu alius post alium itd.; repetitur na gostinci na velicé.

Navada.

O. Navaditi stsl. impellere, calumniari; - na kogo instigare; navadlniku - nica calumniator; navada kakor nsl. consuetudo.

S. Res je tudi serb. vaditi docere; vendar se vjema bolj z nsl. ovaditi (cf. VI, 9). — Sicer pa vidim, da je stsl. navestivoditi adducere, inferre p. komu skerb, muko, bedo itd.; navod inductio, incitamentum (anstiftung); ne pa po lat. besede, pisanje navesti, navoditi, navajati t. j. spominjati.

Navodlniti se.

O. Navodlnjati - avati se aqua impleri; male sine se; navodlnu qui irrigatur.

S. Vino vodniti — sem časi slišal, češ, da je tuje; ali po tem bi se morebiti smelo pisati slovenski?

Navrapiti.

O. Navrapljaj - piši invadere; navrapu direptio, praeda, captivi abductio, navrapi i napasti; rus. navoropiti.

S. Vrapêti je stsl. corroborari; vrûpstî - pa - peši spoliare (verputi i vrapêti), lit. varpa spica. Mar se dá po tem opravičiti ali oteti nsl. glagol ropati - ropniti, da bi ga ne bilo treba razlagati iz lat. rapio (raube) ali robiti itd.?